

KOPINA

Jose Manuel Unanue

Patuak aukerarik ematen ez duela diote. Horrela izango zen auzo hartara joatea tokatu zitzaidanean. Bost etxe eta hamaika baserri edozein herritik dozena erdi kilometrotara.

Kotxea ere erosi nuen txoko hartara iritsi ahal izateko.

Ez nengoen batere kontentu, ez horixe.

Baserri umeei ikasgaiak erakutsi behar eta elkar ezin ulertuz, euskaldun berria bait nintzen.

Goizero komeriak izaten ziren jaiki orduko. Naiz eta eskolako zuzendaria izan, edozein eskola umeri ateratzen zaion esaera xelegre hura nirea egiten nuen: Ez dut eskolara joaterik nahi. Zuzendaria.

Baina, patuaren kontra, zer egin? Beti aldean eraman behar eta kitto.

Kotxe erosi berriarekin ez nitzen ongi konpontzen, beldurretan nenbilen esperientzia ezagatik. Gainera errepide zahar hura gurutzez josita zegoen, kanposantu luze baten antzo. Susto gehiegi, istripu ugari.

Denbora gutxi barru, konfiantza handiago nuen. Bigarren eskuko "Zaldi Bi" a esku batekin gidatzen nuen, besteaz zigarroak bata beste atzean piztuzten nituelarik.

Horrela, nire burua lasaiago aurkitzen nuelarik, kurba edo bira hartaz fijatzen hasi nintzen.

Irizarra iritsi baino lehen zegoen, Lau Pago deritzon ingurune batetan; eta bira bertan, eskubian, Irizarreko Zeramika Berriak lantegia altxatzen da. Lantegi honen tximinia bizkiei keadar beltza zerien eta sarritan inguruak kiratsez hedatzen zituzten. Goizero begiratzen nizkien, kristauak Vatikanoko fumata zuriari antzo.

Arratsaldea zen, ordea, bira arriskutsu hartan atsoa lehenbizikoz ikusi nuela. Antzinako neskame baten jazkera zuen. Bakarrik mantala falta zitzaion. Kikildurik zebilen ume gurditxo bultzaka. Atsoaren aurpegi simurrean bi begitxo nabaritzen ziren. Hara hona begiratzen zuen eta begirakune bakoitzean txoferrei azkonak jaurtikitzen zizkien.

Gurditxoan zeramana harrigarria zen, ez bait zuen ume antzarik. "Zera" hark naturalidade izpirik ere ez zeukan. Ume bat baino kopina bat zirudien.

Hala ere hirurogei kilometro orduko abiaduran, inpresio bat izan zitekeela aitortu nion neure buruari, txundiduratik irtetzeko asmoz.

San Martingo udararen bihotzean geunden. Basoak, urrez jantzi-rik, bere dotoretasuna erakusten zigun.

Lanetik irtetzerakoan autostop egiten ziharduen neskatxo bat jaso nuen. Hasieratik hitzak iturri legez isurtzen hasi zitzaizkidan:

—Bufff! Ordu erdi bat daramat hor eta autobusa pasatu gabe. Mila esker.

—Ez du ajolarik.

—Zu ez zara hemengoa.

—Ez, ni Ei...

—Eske ez zaitut ezagutzen. Eta zer zabilta hemendik?

—Ba eskolatik...

Haren geldi egon ezina! Aldizka errepide aurrera eta nire aurpegi-
ra begiratzen zuen. Eskuekin zer egin ez zekienik, boltsa ireki zuen
zerbait ateratzeko.

—Ufff! Ez zaizu inporta kanuto bat erretzen badut, ezta? Nahi al du-
zu?

—Ez, gida...

—Batzuei ez zaie gustatzen kotxean erretzea, ze tontokeria, ezta?

—Bai.

Mutu geratzea erabaki nuen. Zazpiki hutsa zen. Ez zen ez neska
zatarra ez leloa, baina mihiak galtzen zion.

—Ba Residentziara noa-hasi zen berriro. Lagun batekin oheratu nin-
tzen eta S.I.D.A. ko prueba positibo eman diola jakin izan dut. Badaez-
pada, nik ere egin behar dut.

Harritua nengoen berba jarioarekin. Konfiantza osoaz hitzegiten
zidan neska hark, betiko ezagunak baiginan.

Piska bat hitz iturria etentzearren, piska bat neuk ere parte hartze-
arren, elkarrizketa aldatu nuen Lau Pagora iristerakoan: berriro han
atsoa gurditxoarekin agertu bait zen.

—Kuriosoa da atso hori, eh? -aitatu nion. Beti ordu berdinean pasa-
tzen da hemendik. Eta ez al zara konturatu umearekin?

—Zein, andre hori? Haizeak jota dago.

—Zer?

—Bai, burutik dagoela, zoratuta.

—Ah, ez nekien ba -erantzun nion kuriosidadea eztenka.

—Kopina bat eramaten du gurditxoan. Orain dela urte mordo bat, bi-
ra hortan kotxe batek harrapatu zituen bera eta alaba. Alaba zerraldo
utzi omen zuen bazterrean eta andreak konortea galdu omen zuen luza-
roan.

Amnesia edo ez dakit zer daukan eta beti bira hortatik ibiltzen da
kopinarekin, benetazko alaba bailitzan.

Ahoa bete haginez utzi ninduen neskak esandakoak. Hain sartuta
nire burutazioetan igaro nuen bidaia ze hiru aldiz errepikatu behar izan
zuen "hemen gelditzen naizela".

* * *

Biharamunean, kontakizunak garunak irak egiten nauzkan. Kla-
seak sonanbulo bezala eman nituen. Umeek ez zidaten tutik ulertzen
eta bi hatz gehi bi hatz haientzat esku osoa zen.

Lana bukatu ondoren ez nekien zer egin. Gaua mendi zulo hartan
pasatzea erabakita neukan, baina orduak pasatzen ziren heinean, nire
urduritasuna handitzen joan zen. Bakarrik nengoen maisu etxe isolatu
hartan eta azkenean beldur piska bat nuela aitortu nuen.

Kinka hura jasan ezinik, kotxea hartu eta Irizarrena abiatu nintzen, jende artean egoteko asmoz.

Hilbetea leher zorian aurkitzen zen, baina hegohaizearen arrastorik ez zegoen. Dena bare bare aurkitzen zen. Dena lasaiegi nire urdiritasunerako. Buila, algara eta karrasiak behar nituen "hura" ahaztutzeko.

Irizarra iritsi baino lehen neska bat topatu nuen, erpurua jasota. Gelditu nintzen eta leku berbera gindoazela jakiterakoan igo zedin eskatu nion.

Atzeko atetik sartu zen. Harritu egin nintzen konfiantza falta horrekin, nire aldamenean jartzerik bazeukan eta. Nola bortxakeriak ugariak ziren inguru haietan, mesprezu hura ulertu nuen.

Hodei andanak agudo zeharkatzen zuen zerua. Noizbehinka hil bea estaltzen zuen eta orduan gau beltza bihurtzen zen.

Kotxearen faroek argi ahulez irekitzen zuten errepeidea. Lau Pagotik pasatzerakoan bi irudi gorpuzten ari ziren faroen laguntzaz. Atsoa eta gurditxoa ziren.

Une batean hilbetea agertu zen tximinien artean.

Zirrara bat korritu zaitzaidan orpoetatik ileetaraino. Beldurra uxatzearen, atzean zegoen neskari historia hura kontatzea pentsatu nuen.

—Aizu, ba al dakizu atso horren pasadizoa?

Neskak mutu zirauen eta hitz egiteari jarraitu behar nionean, atzean ahots zorrotz bat entzun nuen:

—Bai, nire amatxo da.

Kalparretik hotza sartu zitzaidan, haize korrente izoztu batek lazanduko banu bazala. Sudurrean, kolpeak izaten duen hezur usaina nabaritu nuen eta bihotza eztarriraino igo zitzaidan.

Atzera begiratu nuenean, neska ez zegoen han, edo behintzat ez zen berbera. Atzeko eserlekuan kopina bat zegoen, bentrilokuen kopinen antzerekoa, ahari begiekin. Masailek parentesisa osatzen zuten aurpegian eta erdian, ahoan, marra eztu batek irrifarre jelatu bat erakusten zuen. Ile horeila zuen, harro harroa. Izugarrizkoa zen.

Orduan balazta orde azeleragailua sakatu nuen eta...Pafff!

* * *

Ez nago gaizki emen. Ez dut hemendik irtetzerik nahi. Kolore guztiko pilulak dauzkat. Egunero hiru hartzen ditut eta asteburuetan erizainak extra bat ematen dit. Ni zorotzat jotzen naute baina beste guztiak ere bai.

Ez didate sinisten gogoetak idazten dihardudala. Mahai aurrean jartzen naizen bakoitzean idazten ikusten naute; baina nire kajoiak miazterakoan orri zuriak eta orri zuriak ateratzen dituzte. Zoroa nagoe-la diote. Ez dira konturatzen neuk asmatutako tinta ikustezinez idazten dudala. Orri zuri irakurrezinak plantxatzearekin irakurgaiak bihurtuko dira.

Horregatik, harrapatzen dudan arropa bakoitzaren patrikan edo foroan izkutatzen ditut nire orri zuriak. Norbaitek irakurri ditzadan itxaropenean bizi naiz. Horrela, bira hartatik pasatzea inori gerta ez dakion.

Izaro aurrean, Bermioko Sikiatrikoan.